

Öğretim Elemanları Tarafından Sergilenen İstenmeyen Davranışların Üniversite Öğrencilerinin Algılarına Göre Değerlendirilmesi*

The Assessment of Instructors' Misbehaviours According to the College Students' Perceptions

Niyazi Özer¹, Büşra Bozanoğlu²

Öz

Bu çalışmanın amacı üniversite öğrencilerinin görüşlerine göre, öğretim elemanlarının sergiledikleri istenmeyen davranışları belirlemektir. Araştırmanın örneklemini, 2012-2013 eğitim-öğretim yılında İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Fen Edebiyat Fakültesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi ve Mühendislik Fakültesinde öğrenim görmekte olan 1.019 öğrenci oluşturmuştur. Araştırmanın verileri *Öğretim Elemanlarında İstenmeyen Davranışlar (OEİD)* ölçeği ile toplanmıştır. Elde edilen veriler analiz edilirken öncelikle betimsel istatistik hesaplamaları yapılmış, bağımsız değişkenler açısından yapılan analizlerde ise bağımsız gruplar için t testi ve tek yönlü varyans analizi (ANOVA) ile gruplar arası farklılığı belirlemek içinde Scheffe testi yapılmıştır. Yapılan analizler sonucunda cinsiyet, öğrenim görülen fakülte ve unvan değişkenleri açısından anlamlı farklılıklar olduğu belirlenmiştir. Erkek öğrenciler ile Mühendislik ve Fen Edebiyat Fakültesinde öğrenim gören öğrencilerin öğretim elemanlarının istenmeyen davranışlar sergilediği görüşüne daha fazla katıldığı belirlenmiştir. Ayrıca öğrencilerin öğretim elemanlarının öğretim üyelerinden daha çok istenmeyen davranış sergilediği görüşünde oldukları bulgulanmıştır.

Anahtar sözcükler: İstenmeyen davranış, öğretim elemanları, üniversite öğrencileri

Abstract

The main purpose of this study was to reveal misbehaviours' of faculty members from the point views of college students. The sample of the study consisted of 1019 students, studying at Faculty of Education, Faculty of Arts and Sciences, Faculty of Economics and Administrative Sciences, and Faculty of Engineering in İnönü University during 2012-2013 academic year. The data of the study was collected by self-administered survey entitled *Instructor Misbehaviour Scale*. Descriptive statistics calculations were primarily used while analysing the data gathered. Independent t test and one-way analysis of variance (ANOVA) analyses were also conducted according to the independent variables and Scheffe test was used for determining the difference between groups. Results showed that there was significant differences in terms of gender, faculty studied and title of instructor variables. It has been revealed male-participants and students studying at Engineering and Arts & Sciences faculties have negative views about instructors' misbehaviours. Also it was found that students think that instructors misbehave than professors.

Keywords: Misbehaviour, instructors, college students

Received: 08.10.2015 / Revision received: 16.02.2016 / Second revision received: 23.04.2016 / Approved: 26.04.2016

¹Doç. Dr., İnönü Üniversitesi, Malatya, niyazi.ozer@inonu.edu.tr, ²Doktora Öğrencisi, İnönü Üniversitesi, Malatya, bu-bozanoğlu@hotmail.com

Atıf için/Please cite as:

Özer, N. ve Bozanoğlu, B. (2016). Öğretim elemanları tarafından sergilenen istenmeyen davranışların üniversite öğrencilerinin algılarına göre değerlendirilmesi. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 22(2), 245-266. doi: 10.14527/kuey.2016.010

Giriş

Sınıflar, öğretmenlerin ve öğrencilerin okuldan ve çevreden izole olarak zamanlarının büyük bölümünü geçirdikleri (Turan, 2008) ve sürekli olarak etkileşimde bulundukları karmaşık topluluklardır (Ratcliff, Jones, Costner, Savage-Davis ve Hunt, 2011). Bu topluluğun lideri konumunda olan öğretmenlerin sergiledikleri davranışlar, öğretmenler ile öğrenciler arasındaki etkileşimleri olduğu kadar, öğrencilerin kendi aralarındaki etkileşimleri de önemli ölçüde etkilemekte, sınıftaki öğrenci grubunun akademik ve sosyal gelişimini belirlemektedir (Ratcliff vd., 2011). Bu nedenle öğrenme-öğretme faaliyetlerinin etkili bir şekilde yürütülebilmesi için, her öğretmenin öğretimi yönetme becerisinin yanı sıra sınıf içi ilişkileri yönetme becerisine de sahip olması gerekir. Bu açıdan bakıldığında dersini çekici hale getirmeyi becerebilen öğretmenin sınıfında daha etkili bir öğretim gerçekleştirebileceği söylenebilir. Öğrencilerle olan ilişkilerinde samimi olan ve güven veren bir öğretmen, uygun öğretim yöntem ve tekniklerini de yerinde kullanırsa nitelikli bir eğitim gerçekleştirebilir. Ancak sınıfını etkili bir şekilde yönetmek isteyen bir öğretmenin; anlatacağı konu ya da alanı kadar sınıfın fiziksel ortamına, zamana ve sınıf içi ilişkilere de hakim olması beklenir.

Öğretmenler öğretimin içeriği konusunda yetkin olsalar bile öğretimin yönetimi konusunda bilgi sahibi değillerse, eğitim faaliyetlerinin aksamasına ve sınıftaki motivasyonun bozulmasına neden olan istenmeyen davranışlarla karşılaşma olasılıkları oldukça yüksektir. Okuldaki ya da sınıftaki istenmeyen davranışların etkileri birbirinden farklı olur. Bu bağlamda istenmeyen davranışlar yıkıcı olmayandan, çok yıkıcı olana uzanan bir yelpazede sıralanabilir. Ancak derecesi ne olursa olsun sınıftaki istenmeyen davranışlar, sınıf düzenini ve eylemleri bozar, amaçlara ulaşmayı engeller, özellikle zaman kaynağının kötü kullanımına neden olur (Başar, 2003). Sınıf içerisinde yaşanan istenmeyen davranışların önlenmesi ve bir daha yaşanmaması için öncelikle bu istenmeyen davranışların sağlıklı bir biçimde tanımlanması ve nedenlerinin belirlenmesi oldukça önemlidir. Buna karşın gerçekte istenmeyen davranışların sınırlarının çizilmesi (Aydın, 2004) ve nedenlerinin belirlenmesi oldukça zordur.

Sınıfta yaşanan istenmeyen davranışların rastlantı sonucu ortaya çıkmadığı ve mutlaka bir nedeninin olduğu söylenebilir. Genel bir kanı olarak bu istenmeyen davranışların nedeni olarak öğrenciler gösterilse de sebep çok farklı olabilir. Öğrencilerde gözlenen eğitimsel ve duygusal sorunlar; öğrencinin bireysel özellikleri, dersin özellikleri, okul ortamı ve yaşantıları, aile ve çevre gibi pek çok olası faktörden etkilenmektedir. İstenmeyen öğrenci davranışlarının da öğrencilerin temel kişilik özellikleri, geliştirdikleri davranış alışkanlıkları ve öğretmen davranışlarının etkileşimi sonucu ortaya çıkan karmaşık bir sorun olduğu belirtilmektedir. Bu nedenle sınıfta karşılaşılan davranış problemleri çözmek için etkili bir yaklaşım geliştirmek isteyen bir öğretmenin, istenmeyen öğrenci davranışlarının bir kısmının öğrenci, bir

kısımının öğretmen davranış ve tepkileri, bir kısmının ise sınıfın dinamikleriyle ilişkili olduğunu göz önünde bulundurması gerekir (Kapalka, 2009, s. 5). Bu açıdan bakıldığında öğrencilerde gözlenen sorunların ve istenmeyen davranışların sebeplerinden birinin de öğretmenler ve onların sınıf içi davranışlarının olabileceği söylenebilir (Lewis ve Riley, 2009).

Alanyazında bu durumu tanımlamak için didaktogeni kavramı kullanılmaktadır. Didaktogeni; sınıfı kontrol etmek için uygun olmayan öğretim stratejilerini ve tekniklerini kullanmak yoluyla kasıtsız bir şekilde öğrencilere fiziksel, psikolojik ve eğitimsel olarak zarar veren bir eğitim anlayışını tanımlamak için kullanılmaktadır (Lewis ve Riley, 2009; Sava, 2002). Bu anlayışa sahip öğretmenlerin davranışları istenmeyen öğretmen davranışı olarak da adlandırılmaktadır. İstenmeyen öğretmen davranışı genel bir ifadeyle, öğretim etkinliklerini, öğrenci öğrenmesini ve motivasyonunu olumsuz olarak etkileyen öğretmen davranışları olarak tanımlanabilir (Kearney, Plax, Hays ve Ivey, 1991).

İstenmeyen öğretmen davranışlarının türlerine ilişkin farklı sınıflandırmalar yapılmıştır. Örneğin Kearney ve diğerleri (1991) tarafından yapılan bir çalışmada, öğrenciler tarafından belirtilen 28 farklı istenmeyen öğretmen davranışı faktör analizi yöntemi kullanılarak sınıflandırılmaya çalışılmıştır. Araştırma sonucunda istenmeyen öğretmen davranışlarının *yetersizlik*, *sorumsuzluk* ve *saldırganlık* olmak üzere üç ana kategoride toplandığı belirlenmiştir. *Yetersizlik* davranışları, öğretmenin yaptığı işe ilişkin bilgi sahibi olmadığını, öğretmenin dersi ve öğrencileri önemsemediğini gösteren davranışlardır (Kearney, Plax ve Allen, 2002). Sıkıcı ya da kafa karıştıran ders anlatımı, adil olmayan sınav soruları ya da ders içeriğine ilişkin bilgi eksikliği bu tür öğretmen davranışları arasında yer almaktadır. *Sorumsuzluk* davranışları ise derse gelmeme, hazırlıksız gelme, verilen ödevleri ya da sınav tarihlerini unutma, not verme işlerini zamanında yapmama gibi tembellik ve önem vermeme duygusu ile ilişkili davranışlardır. *Saldırganlık* ise öğrencilerle alay etme ve küçük görme gibi hakarete ve aşağılamaya dönük öğretmen davranışlardır. Bu tür davranışları yapan katı ve sert öğretmenler çoğunlukla öğrencileri sebepsiz yere sözlü olarak aşağılamakta ya da eleştirmektedir (Kearney vd., 2002). Lewis ve Riley (2009) ise öğretmenlerin istenmeyen davranışlarını kendi içerisinde yasal ve yasal olmayan davranışlar olmak üzere ikiye ayırmışlardır. Yasal olmayan istenmeyen davranışlar genellikle fiziksel ya da cinsel kötü muamele, istismar, taciz, hırsızlık ya da mali alanlardaki yasaları ihlal etmeyle ilgili öğretmen davranışlarıdır. Buna karşın sınıflarda daha sık karşılaşılan ve yasal olarak nitelendirilen istenmeyen öğretmen davranışları ise öğrencileri azarlama, sürekli olarak öğrencileri eleştirme, alay etme vb. gibi davranışlardır.

Araştırma bulguları, bu tür davranışların öğrencilerin bilişsel ve duyuşsal öğrenmelerini azalttığı, öğretmen-öğrenci iletişimine zarar verdiği ve öğrenci

motivasyonu ve katılımını olumsuz etkilediğini göstermektedir (Semlak ve Pearson, 2008; Thweatt ve McCroskey, 1998; Toale, 2001). İstenmeyen davranışlar meydana geldiğinde öğrenciler, öğretmenlerini daha az saygın, daha az zeki ve daha kötü karakterli olarak görmekte ve bu durum da öğretmenlerin güvenilirliğini sarsmaktadır (Thweatt ve McCroskey, 1998). Bu açıdan bakıldığında istenmeyen öğrenci davranışlarının önlenmesi ve eğitim-öğretim etkinliklerinin daha verimli olabilmesi için istenmeyen öğretmen davranışlarının neler olduğunun belirlenmesi gerekir. Ancak ulusal alan yazın incelendiğinde, öğrencilerin derse katılma düzeylerini ya da motivasyonlarını azaltan öğrenci kaynaklı istenmeyen davranışların belirlenmesine ilişkin pek çok sayıda araştırma bulunmasına rağmen (Atıcı ve Çekici, 2009; Cabaroğlu ve Altınel, 2010; Çelikkaleli, Balcı, Çapri, ve Büte, 2009; Demir, 2011; Dönmez ve Cömert, 2009; Özmen, 2012; Sadık, 2008; Sarıtaş, 2006), öğretmen kaynaklı istenmeyen davranışları belirlemeye dönük sınırlı sayıda araştırma olduğu görülmektedir (Ünal, 2012; 2013).

Araştırmanın Amacı ve Önemi

Sınıf yönetimi bilgi ve becerileri, ilköğretim ve ortaöğretimde görevli öğretmenler için önemli olduğu kadar, üniversite öğretim elemanları için de büyük önem taşır. Çünkü yükseköğretimde yürütülen derslerin niteliğini etkileyen önemli değişkenlerden biri de öğretim elemanlarının sınıf yönetimi becerileridir (Demirtaş, 2004). Öğretim elemanlarının ders öncesindeki, ders esnasındaki ve ders dışındaki bazı tutum ve davranışları, hem istenmeyen öğrenci davranışlarının ortaya çıkmasında hem de öğretme-öğrenme süreçlerine yönelik direnç davranışlarının oluşmasında etkili rol oynamaktadır (Aksu, Çivitçi ve Duy, 2008; Memişoğlu, 2005). Bu bağlamda bu çalışmanın temel amacı üniversite öğrencilerinin görüşlerine göre, öğretim elemanları tarafından sergilenen istenmeyen davranışları belirlemektir. Bu araştırma sonucunda elde edilecek bulguların eğitim ve öğretime çeşitli yönlerden katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Örneğin öğretim elemanlarının sergilemiş olduğu istenmeyen davranışların öğrencilerin bakış açısıyla belirlenmesi, bu davranışların neden olduğu olumsuz etkileri en aza indirmek için alınması gereken önlemlerin belirlenmesine katkı sağlayacaktır. Bu açıdan bakıldığında çalışmanın, üniversitede öğrenim gören öğrencilerin motivasyon düzeylerinin arttırılmasına katkı sağlayacağı umulmaktadır. Centra (1993) tarafından yürütülen bir araştırmada, öğretim elemanlarının mesleki eksiklerini tamamlama ve kusurlu yönlerini düzeltme noktasında öğrenciler tarafından yapılan değerlendirmelerinden yararlandıkları belirlenmiştir. Bu bağlamda çalışmadan elde edilen bulgular öğretim elemanlarının mesleki gelişimine sınırlı da olsa katkı sunabileceği söylenebilir. Özetle, üniversitelerde öğretim uygulamalarının ve onun önemli bir yönünü oluşturan öğretim elemanlarının davranışlarının öğrenciler tarafından nasıl algılandığının bilinmesi, öğretimin

kalitesinin değerlendirilmesi ve yeni projeksiyonların oluşturulmasında önemli bir veri niteliği taşımaktadır (Akt. Aksu vd., 2008, s.23).

Yöntem

Desen

Amaçları göz önünde bulundurulduğunda, bu araştırmanın hem betimsel hem de nedensel karşılaştırmalı bir araştırma olduğu söylenebilir. Betimsel araştırmalar, verilen bir durumu olabildiğince tam ve dikkatli bir şekilde tanımlamayı hedefler (Büyüköztürk, Kılıç-Çakmak, Akgün, Karadeniz ve Demirel, 2010). Ancak eğitim alanındaki araştırmacılar sadece durumları ya da olayları betimlemenin ötesinde, araştırmanın değişkenleri arasındaki ilişkileri ve bağlantıları incelemek isteyebilirler. Bu ilişkileri ve bağlantıları incelemek üzere yürütülen nedensel karşılaştırmalı araştırmalarda, belli bir değişken açısından farklılaşan grupları birbiriyle karşılaştırmak amaçlanır. Bu modelde, var olan bir durum veya olayın nedenleri, bu nedenleri etkileyen neden-sonuç etkisi bağlamında incelenir (Büyüköztürk vd., 2010; Fraenkel, Wallen ve Hyun, 2012).

Evren ve Örneklem

Araştırmanın evreni, İnönü Üniversitesi Fen-Edebiyat, Mühendislik, Eğitim Fakültesi ve İktisadi ve İdari Bilimler Fakültelerinde, 2012-2013 eğitim-öğretim yılı bahar yarıyılında öğrenim gören öğrencilerden oluşmaktadır. Bu fakültelerde yer alan tüm bölümlerin ikinci öğretim programı olmadığı için, ikinci öğretim öğrencileri araştırma evreni dışında tutulmuştur. İnönü Üniversitesi Öğrenci İşleri'nden alınan bilgilere göre, 2012-2013 eğitim-öğretim yılında, söz konusu fakültelerde öğrenim gören toplam 8.366 öğrenci bulunmaktadır. Araştırmanın örnekleme yöntemi kota örnekleme yöntemi kullanılarak belirlenmiştir. Kota örnekleme yöntemi, her bir tabakada yer alacak birimlerin olasılığa dayanmadan seçilmesi dışında tabakalı örnekleme yönteminin aynısı olarak görülebilir (Cochran, 1977). Kota örnekleme yöntemi araştırmacıya zaman ve maliyet tasarrufu açısından kolaylık sağlamasına rağmen, birimlerin seçimi keyfi olduğundan sistematik hatalara neden olabilir (Özmen, 2000). Ancak her bir tabakadan örnekleme seçilecek birimlerin tespiti titizlikle ve yansız olarak yapıldığında, oluşturulan örneklemden evren hakkında genellemeler yapılabilir ya da örneklem evreni temsil etme özelliğine sahip olabilir (Bailey, 1994). Araştırmada bu anlamda yansızlığı sağlamak üzere örnekleme girecek öğrencilerin tabakalara göre sayıları önceden belirlenmiş, daha sonra sınıf listelerinde kura çekilmek suretiyle belirlenen öğrencilere ölçme araçları uygulanmıştır. Araştırmanın evrenini ve örneklemini oluşturan öğrencilerin sınıf ve cinsiyetlerine göre dağılımı Tablo 1'de belirtilmiştir.

Tablo 1
Evren ve Örneklemde Yer alan Öğrencilerin Bağımsız Değişkenlere Göre Dağılımı

Fakülte	Evren								Örneklem							
	Cinsiyet			Sınıf					Cinsiyet			Sınıf				
	K	E	T	1	2	3	4	T	K	E	T	1	2	3	4	T
Eğitim	1807	1146	2953	762	735	705	751	2953	207	148	355	75	79	113	88	355
Fen-Edb.	1245	766	2011	421	487	507	596	2011	156	94	250	55	65	59	71	250
İİBF	963	793	1756	353	584	410	409	1756	127	86	213	38	71	54	50	213
Mühendislik	574	1072	1646	412	375	359	500	1646	69	132	201	52	45	45	59	201
Toplam	4589	3777	8366	1948	2181	1981	2256	8366	559	460	1019	220	260	271	268	1019

Tablo 1 incelendiğinde, araştırma kapsamına alınan dört fakültede öğrenim gören öğrencilerin 4.589'unun kız (%54.85), 3.777'sinin ise erkek (%45.15) olduğu belirlenmiştir. Sınıf düzeyi açısından bakıldığında ise, evrende yer alan öğrencilerin 1.948'inin 1. sınıf (%23.28), 2.181'inin 2. sınıf (%26.07), 1.981'inin 3. sınıf (%23.68) ve 2.256'sının ise 4. sınıf (%26.97), öğrencisi olduğu belirlenmiştir. Araştırmanın örneklemine ilişkin sayısal veriler incelendiğinde ise, öğrencilerin 559'unun kadın (%54.86), 460'ının ise erkek (%45.14) olduğu, 220'sinin 1. Sınıf (%21.59), 260'ının 2. Sınıf (%25.22), 271'inin 3. Sınıf (%26.59) ve 268'inin ise 4. Sınıf (%26.30), öğrencisi olduğu görülmektedir. Bu verilerden hareketle evren ve örneklem ilişkisi tabaka büyüklüklerinin oldukça yakın olduğu söylenebilir.

Veri Toplama Araçları

Bu çalışmada, üniversitede öğrenim gören öğrencilerin; öğretim elemanlarının istenmeyen davranışlarına ilişkin algılarını belirlemek için Bozanoğlu (2014) tarafından geliştirilen “*Öğretim Elemanlarında İstenmeyen Davranışlar Ölçeği*” kullanılmıştır. Bozanoğlu (2014) geçerlik çalışmaları kapsamında açımlayıcı faktör analizi ve doğrulayıcı faktör analizi yapmış, ölçeğin güvenirliğini belirlemek için ise Cronbach's Alpha iç tutarlılık katsayılarını hesaplamıştır. Cumhuriyet Üniversitesindeki farklı fakültelerde öğrenim gören 553 öğrenciden toplanan veriler üzerinden yapılan açımlayıcı faktör analizi sonucunda ölçeğin beş faktörlü bir yapıya sahip olduğu, ölçekte yer alan maddelerin faktör yüklerinin “.48” ile “.80” arasında değiştiği, açıklanan varyans oranının % 61,47 olduğu belirlenmiştir. Bu aşamadan sonra İnönü Üniversitesindeki farklı fakültelerde öğrenim gören 1019 öğrenciden toplanan veriler üzerinden yapılan doğrulayıcı faktör analizi sonucunda uyum iyiliği değerleri; $\chi^2/Sd = 4.44$, GFI=0.90, AGFI=0.88, NNFI=0.91, CFI=0.93, RMSEA=0.058, RMR=0.091, SRMR=0.053 olarak bulunmuştur. Elde edilen bu değerlerden hareketle ölçeğin beş faktörlü yapısının kabul edilebilir bir uyum iyiliğine sahip olduğu belirlenmiştir. Ölçeğin Cronbach's Alpha iç tutarlılık katsayıları, *sınıf içi iletişim* boyutu için “.94”, *zaman yönetimi* boyutu için “.78”, *öğretimin yönetimi* boyutu için “.84”, *sınıf dışı iletişim* boyutu için “.85” ve *derse katılım* boyutu için ise “.75” olarak hesaplanmıştır (Bozanoğlu, 2014). Ölçme aracından yer alan soruların tamamı olumsuz ifadelerden

oluştduğundan, alınan puanların artması öğretim elemanları tarafından sergilenen istenmeyen davranışların arttığını, azalması ise istenmeyen davranışların azaldığını göstermektedir. Ölçekte yer alan örnek bazı maddeler şöyledir: *Dersimize giren öğretim elemanı... Derste öğrencileri küçük bahanelerle azarlar, ...dersleri durağan ve monoton bir ses tonu ile anlatır, ...anlatılması gereken konuları dönem sonunda yetiştiremez.*

Verilerin Analizi

Araştırmadan elde edilen veriler analiz edilirken öncelikle öğretim elemanlarında istenmeyen davranışlar ölçeğinden ve bu ölçeğin alt boyutlarından alınan en düşük ve en yüksek puanlar, aritmetik ortalama ve standart sapma puanları ve boyutlar arası korelasyon katsayıları hesaplanmıştır. Araştırmada öğrencilerin görüşlerinin öğretim elemanının unvanına göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere bağımsız gruplar için testi, öğrenim görülen fakülteye göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere ise tek yönlü varyans analizi (One-Way ANOVA) yapılmıştır. ANOVA testi sonucunda anlamlı farkın belirlendiği durumlarda, farkın hangi grup ya da gruplardan kaynaklandığını belirlemek üzere ortalama puanlarının çoklu karşılaştırmasında Scheffe testi kullanılmıştır (Büyüköztürk, 2010).

Bulgular

Araştırmada öncelikli olarak öğretim elemanları tarafından sergilenen istenmeyen davranışlara ilişkin öğrenci algılarının ne düzeyde olduğu belirlenmeye çalışılmıştır. Bu amaçla, araştırmada kullanılan veri toplama aracının her bir alt boyutu için elde edilen veriler üzerinden betimsel istatistik hesaplamaları yapılmıştır. Katılımcıların her bir alt boyuttan ve ölçeğin genelinden almış oldukları en düşük puanlar, en yüksek puanlar, aritmetik ortalama ve standart sapma değerleri ve boyutlar arası korelasyon katsayıları Tablo 2’de yer almaktadır.

Tablo 2

Öğretim Elemanlarında İstenmeyen Davranışlar Ölçeğinden Alınan Puanlara İlişkin Betimsel İstatistik Sonuçları (n=1019)

Boyut	En Düşük Puan	En Yüksek Puan	$\bar{X}$	S	1	2	3	4	5
1. Sİİ ^a	10	50	20.98	9.92					
2. ZY	6	30	12.94	5.49	.45**				
3. ÖY	6	30	16.20	6.61	.51**	.53**			
4. SDİ	4	20	8.44	4.38	.62**	.49**	.58**		
5. DK	4	20	8.63	4.11	.59**	.49**	.59**	.69**	
6. Toplam	30	150	67.20	24.48	.85**	.72**	.80**	.81**	.80**

* $p < .05$, ** $p < .01$

^a Sİİ: Sınıf İçi İletişim, ZY: Zaman Yönetimi, ÖY: Öğretimin Yönetimi, SDİ: Sınıf Dışı İletişim, DK: Derse Katılım

Tablo 2’teki bulgular incelendiğinde; sınıf içi iletişim boyutundan alınan puanların aritmetik ortalamasının “ $\bar{x} = 20.98$ ” ($S = 9.92$), zaman yönetimi boyutundan alınan puanların aritmetik ortalamasının “ $\bar{x} = 12.94$ ” ($S = 5.49$), öğretimin yönetimi boyutundan alınan puanların aritmetik ortalamasının “ $\bar{x} = 16.20$ ” ($S = 6.61$), sınıf dışı iletişim boyutundan alınan puanların aritmetik ortalamasının “ $\bar{x} = 8.44$ ” ($S = 4.38$), derse katılım boyutundan alınan puanların aritmetik ortalamasının “ $\bar{x} = 8.63$ ” ($S = 4.11$) olduğu görülmektedir. Bu bulgulara göre öğrencilerin öğretim elemanlarının en çok öğretimin yönetimi, en az ise sınıf dışı iletişim açısından istenmeyen davranış sergiledikleri görüşünde oldukları söylenebilir. Öğretim elemanlarında istenmeyen davranışlar ölçeğinin boyutları arasındaki korelasyon katsayıları incelendiğinde, boyutlar arasındaki ilişkilerin pozitif yönde ve orta düzeyde olduğu, korelasyon katsayılarının “.45” ile “.69” arasında değiştiği görülmektedir.

Cinsiyet Değişkenine İlişkin Analiz Sonuçları

Öğretim elemanları tarafından sergilenen istenmeyen davranışların, öğrencilerin cinsiyetlerine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek üzere t testi yapılmıştır. Analiz sonuçları Tablo 3’te verilmiştir.

Tablo3

Öğretim Elemanları Tarafından Sergilenen İstenmeyen Davranışların Cinsiyete Göre Analiz Sonuçları

Boyut	Cinsiyet	n	$\bar{X}$	S	sd	t	p
Sİİ ^a	Kadın	559	19.94	9.31	1017	-3.678	.00*
	Erkek	460	22.25	10.48			
ZY	Kadın	559	11.97	4.95	1017	-6.237	.00*
	Erkek	460	14.12	5.87			
ÖY	Kadın	559	15.52	6.51	1017	-3.676	.00*
	Erkek	460	17.03	6.64			
SDİ	Kadın	559	7.72	4.15	1017	-5.876	.00*
	Erkek	460	9.32	4.50			
DK	Kadın	559	8.06	3.94	1017	-4.913	.00*
	Erkek	460	9.33	4.21			

*p < .05

^a Sİİ: Sınıf İçi İletişim, ZY: Zaman Yönetimi, ÖY: Öğretimin Yönetimi, SDİ: Sınıf Dışı İletişim, DK: Derse Katılım

Tablo 3’te görüldüğü gibi tüm boyutlarda cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir farklılık vardır. Katılımcıların aritmetik ortalamaları incelendiğinde erkek öğrencilerin kadın öğrencilere göre daha yüksek aritmetik ortalamalara sahip oldukları görülmektedir. Bu bulgulara göre erkek öğrencilerin sınıf içi iletişim, zaman yönetimi, öğretimin yönetimi, sınıf dışı iletişim ve derse katılım açısından öğretim elemanlarının istenmeyen davranışlar sergilediği görüşüne daha fazla katıldıkları söylenebilir.

Fakülte Değişkenine İlişkin Analiz Sonuçları

Araştırmada öğretim elemanları tarafından sergilenen istenmeyen davranışların, öğrenim görülen fakülteye göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediği belirlenmeye çalışılmıştır. Bu amaçla elde edilen veriler üzerinden tek yönlü varyans analizi yapılmıştır. Analiz sonuçları Tablo 4'te verilmiştir.

Tablo 4

Öğretim Elemanları Tarafından Sergilenen İstenmeyen Davranışların Öğrenim Görülen Fakülteye Göre Analiz Sonuçları

Boyut	Fakülte	<i>n</i>	$\bar{x}$	<i>S</i>	<i>sd</i>	<i>F</i>	<i>p</i>	<i>Fark (Scheffe)</i>
Sİİ	1.Eğitim	355	18.97	8.30	3	11.717	.00	2-1
	2.Fen Edebiyat	250	22.60	11.19	1015			2-3
	3.İİBF	213	20.17	8.42	1018			4-1
	4.Mühendislik	201	23.34	11.43				4-3
	Toplam	1019	20.97	9.91				
ZY	1.Eğitim	355	12.32	4.90	3	5.345	.00	2-1
	2.Fen Edebiyat	250	13.90	6.00	1015			2-3
	3.İİBF	213	12.38	4.96	1018			
	4.Mühendislik	201	13.42	6.12				
	Toplam	1019	12.94	5.49				
ÖY	1.Eğitim	355	15.61	6.18	3	3.020	.03	4-1
	2.Fen Edebiyat	250	16.28	6.74	1015			
	3.İİBF	213	16.00	6.73	1018			
	4.Mühendislik	201	17.33	6.91				
	Toplam	1019	16.20	6.60				
SDİ	1.Eğitim	355	7.72	3.76	3	6.249	.00	2-1
	2.Fen Edebiyat	250	8.95	4.85	1015			4-1
	3.İİBF	213	8.35	4.32	1018			
	4.Mühendislik	201	9.16	4.64				
	Toplam	1019	8.44	4.38				
DK	1.Eğitim	355	8.31	3.70	3	4.423	.00	4-1
	2.Fen Edebiyat	250	8.90	4.51	1015			4-3
	3.İİBF	213	8.12	3.86	1018			
	4.Mühendislik	201	9.38	4.40				
	Toplam	1019	8.63	4.11				

Tablo 4'teki bulgular incelendiğinde, tüm boyutlar açısından araştırmaya katılan üniversite öğrencilerinin görüşleri arasında anlamlı farklılık olduğu görülmektedir. Sınıf içi iletişim boyutu açısından bakıldığında, Mühendislik ($\bar{x}=23.34$) ve Fen Edebiyat ($\bar{x}=22.60$) Fakültelerinde öğrenim gören öğrencilerin, Eğitim Fakültesi ($\bar{x}=18.97$) ve İİBF ($\bar{x}=20.17$) Fakültesinde öğrenim gören öğrencilere göre daha yüksek aritmetik ortalamalara sahip oldukları, bir diğer ifadeyle sınıf içi iletişimde sorun yaşandığı görüşüne daha

fazla katıldıkları söylenebilir. Bulgular zaman yönetimi boyutu açısından incelendiğinde Fen Edebiyat ($\bar{x}=13.90$) fakültesinde öğrenim gören öğrencilerin, Eğitim ($\bar{x}=12.32$) ve İİBF ($\bar{x}=12.38$) Fakültelerinde öğrenim gören öğrencilere göre öğretim elemanlarının zaman yönetimi açısından sorun yaşadıklarını düşündükleri söylenebilir. Öğretimin yönetimi boyutu açısından bakıldığında, Mühendislik Fakültesinde öğrenim gören öğrencilerin ($\bar{x}=17.33$), Eğitim Fakültesinde öğrenim gören öğrencilere ($\bar{x}=15.61$) göre daha fazla sorun yaşandığı görüşünde oldukları söylenebilir. Sınıf dışı iletişim boyutu açısından bakıldığında, Fen Edebiyat ($\bar{x}=8.95$) ve Mühendislik Fakültelerinde ($\bar{x}=9.16$) öğrenim gören öğrencilerin, Eğitim Fakültesinde öğrenim gören öğrencilere ($\bar{x}=7.72$) göre daha fazla sorun yaşandığı görüşünde oldukları görülmektedir. Son olarak derse katılım boyutu açısından, Mühendislik ($\bar{x}=9.38$) Fakültesinde öğrenim gören öğrencilerin, Eğitim ($\bar{x}=8.31$) ve İİBF ($\bar{x}=8.12$) Fakültelerinde öğrenim gören öğrencilere göre daha düşük aritmetik ortalamalara sahip oldukları görülmektedir. Bu bulgulara göre Mühendislik ve Fen Edebiyat Fakültelerinde öğrenim gören öğrencilerin öğretim elemanlarının istenmeyen davranışlar sergilediği görüşüne daha fazla katıldıkları söylenebilir.

Unvan Değişkenine İlişkin Analiz Sonuçları

Araştırmanın bir diğer amacı öğretim elemanları tarafından sergilenen istenmeyen davranışların ders alınan öğretim elemanının unvanına göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemektir. Bu probleme yanıt bulmak için elde edilen veriler üzerinden yapılan bağımsız gruplar için t testi sonuçları Tablo 5'te verilmiştir.

Tablo 5

Öğretim Elemanları Tarafından Sergilenen İstenmeyen Davranışların Unvana Göre Analiz Sonuçları

Boyut	Unvan	n	$\bar{x}$	S	sd	t	p
Sİİ	Öğretim Üyesi	856	20.63	9.79	1017	-2.570	.01*
	Öğretim Elemanı	163	22.80	10.40			
ZY	Öğretim Üyesi	856	12.88	5.36	1017	-.746	.42
	Öğretim Elemanı	163	13.26	6.12			
ÖY	Öğretim Üyesi	856	16.13	6.61	1017	-.740	.46
	Öğretim Elemanı	163	16.55	6.62			
SDİ	Öğretim Üyesi	856	8.30	4.35	1017	-2.422	.02*
	Öğretim Elemanı	163	9.20	4.45			
DK	Öğretim Üyesi	856	8.49	4.03	1017	-2.563	.01*
	Öğretim Elemanı	163	9.39	4.45			

* $p < .05$

Tablo 5'te görüldüğü gibi istenmeyen davranışlar ölçeğinin, zaman yönetimi ve öğretimin yönetimi boyutlarında unvan değişkenine göre anlamlı bir farklılık belirlenmemiştir. Ancak sınıf içi iletişim, sınıf dışı iletişim ve derse katılım boyutlarında ise öğretim elemanlarının lehine anlamlı bir farklılık olduğu tespit

edilmiştir. Her üç boyut açısından da öğrenciler öğretim elemanlarının öğretim üyelerinden daha çok istenmeyen davranış sergilediği görüşündedir.

Tartışma, Sonuç ve Öneriler

Eğitim örgütlerinin istenilen amaçlara ulaşması, eğitime kaynaklık eden unsurların etkili bir şekilde yönetimiyle mümkündür (Öksüz, Çevik, Baba ve Güven, 2010, s.100). Etkili bir eğitimin değişkenleri arasında en çok yer kaplayanlar; sınıf iklimi, etkileşim düzeni, öğretmen-öğrenci ilişkileri, öğrenci katılımı, örgütlenme ve davranış düzeni gibi sınıf yönetimine ilişkin özelliklerdir (Başar, 2003, s.6). Bu açıdan bakıldığında düzeyi ne olursa olsun, eğitimin kalitesi büyük ölçüde öğretmenlerin sahip oldukları sınıf yönetimi bilgi ve becerisine bağlıdır. Ancak yapılan araştırmalar göstermektedir ki, öğretmenler sınıf yönetimi açısından ne kadar başarılı olurlarsa olsun, okulda ya da sınıfta öğrenmeyi engelleyen istenmeyen davranışlarla karşılaşmaktadır. Okullarda yaşanan istenmeyen davranışlar söz konusu olduğunda, kaynak olarak ilk önce öğrenciler akla gelmekle birlikte, istenmeyen davranışların sebebi öğretmenler de olabilir. Öğretmenlerin sergilediği istenmeyen davranışlar sonucunda öğrencilerin öğrenmeleri ve davranışları olumsuz bir şekilde etkilenebilir. Bu bağlamda bu araştırma ile yükseköğretim düzeyinde öğretim elemanları tarafından sergilenen istenmeyen davranışların incelenmesi amaçlanmıştır.

Yapılan betimsel istatistik analizleri sonucunda üniversite öğrencilerinin araştırmada kullanılan ölçeğin öğretimin yönetimi boyutuna ait puan ortalamalarının daha yüksek olduğu, bir diğer ifadeyle öğretimin yönetimi konusunda istenmeyen davranışların daha fazla olduğunu düşündükleri belirlenmiştir. Bu boyutun öğretim elemanlarının öğretim yöntem ve teknikleri, materyal kullanımı ve ders işleme tarzlarıyla ilgili olduğu düşünüldüğünde, araştırmaya katılan öğrencilerin yükseköğretimde sunulan eğitim-öğretim hizmetlerinin niteliğinden çok memnun olmadıkları söylenebilir. Bu durumun, üniversitede görev yapan öğretim elemanlarının öğretime ilişkin bilgi ve becerileri ile ilişkili olduğu söylenebilir. Hangi eğitim düzeyinde olursa olsun, eğitim-öğretim etkinliklerinin etkili bir şekilde gerçekleştirilebilmesi için alan bilgisi ve genel kültür bilgisi kadar öğretmenlik meslek bilgisine de ihtiyaç duyulmaktadır. Ancak mevcut yükseköğretim sistemimizde üniversitede görev yapan öğretim elemanları (Eğitim Fakültesi'nden mezun olanlar dışında) herhangi bir formasyon eğitimi almadan öğretmenlik görevini yürütmektedir. Bu durumda yükseköğretim kademesinde öğretimin yönetimi, zaman yönetimi, sınıf içi-dışı iletişim konularında sorun yaşanmasına neden olabilmektedir. Yapılan bazı araştırma sonuçları bu durumu doğrular niteliktedir. Örneğin Korkut (1999) tarafından yapılan bir çalışmaya katılan öğretim üyelerinin büyük bir çoğunluğu, göreve başlamadan önceki deneyimlerinin tek başına etkili bir öğretme performansı için yeterli olmadığı, formal bir formasyon eğitiminin gerekli olduğu yönünde görüş bildirmiştir. Şen ve Erişen (2002)

çalışmalarında eğitim-öğretim stratejileri ile ilgili davranışların bazılarının öğretim elemanlarının “çok azı”, bazılarının “bir kısmı” tarafından yapıldığı, bazılarının ise “hiç biri” tarafından yapılmadığını belirlemişlerdir. Benzer biçimde Köseoğlu, (1994) da öğrenci görüşlerine göre, öğretim elemanlarının sınıf içi öğretme-öğrenme etkinliklerinin bazılarında “orta”, bazılarında ise “çok az yeterli” düzeyde olduğunu belirlemiştir. Murat, Aslantaş ve Özgan (2006) tarafından yapılan bir başka çalışmada, öğretim elemanlarının sınıf içi eğitim-öğretim etkinlikleri ile ilgili toplam 28 maddeden 15’inde “çok az” yeterli olarak algılandığı belirlenmiştir. Buradan hareketle yükseköğretimde görev alacak öğretim elemanlarının, göreve başlamalarından önceki dönemlerde (örn. doktora eğitimi sürecinde) öğretim ile ilgili konularda zorunlu olarak bir formasyon eğitime tabi tutulmalarının faydalı olabileceği söylenebilir.

Cinsiyet değişkeni açısından yapılan analizlerde, bütün boyutlarda erkek öğrencilerin puan ortalamalarının kız öğrencilere göre daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Farklı işyerlerindeki istenmeyen davranışlar ve cinsiyet arasındaki ilişkiyi inceleyen çalışmaların çoğunda erkeklerin kadınlara göre istenmeyen davranışlarda bulunma olasılıklarının daha fazla olduğu belirtilmektedir (Page, 2013a, 2013b, 2014). Ancak burada belirtilmesi gereken bir nokta değerlendirici olarak öğrencinin cinsiyeti ile değerlendirilen olarak öğretmen cinsiyetinin araştırma sonuçlarını önemli ölçüde etkileyebileceğidir. Bu nedenle alan yazında benzer konuda yapılan çalışmaların sonuçlarının birbiri ile çeliştiği söylenebilir. Örneğin Arslantaş (2011) tarafından yapılan çalışmada öğretim elemanlarının öğretim yöntem ve tekniklerini kullanma ve ölçme-değerlendirme becerileri cinsiyet değişkenine göre farklılık göstermezken, kız öğrencilerin erkek öğrencilere göre öğretim elemanlarını iletişim becerisi konusunda daha yeterli gördükleri belirlenmiştir. Murat ve diğerleri, (2006) tarafından yapılan çalışmada ise kız öğrencilerin, derslerine giren öğretim elemanlarını sınıf içi eğitim-öğretim etkinliklerinde daha az yeterli gördükleri belirlenmiştir. Benzer biçimde Kumral (2009) tarafından yapılan bir diğer çalışmada da, bazı kız öğrencilerin öğretim elemanlarının davranışlarını gardiyan ve oligarşi dönemdeki yöneticilere benzettikleri, öğrencileri mahkûm gibi görüp, otoriter ve katı davrandıkları yönünde görüş belirttikleri belirlenmiştir. İstenmeyen öğretmen davranışlarına ilişkin kız ve erkek öğrencilerin görüşleri arasındaki bu tür farklılıkların öğrenci beklentileri ile ilişkili olabileceği düşünülebilir. Bu bulguların ayrıca, öğretmenlerin kız ve erkek öğrencilere yaklaşımları ile de ilişkili olduğu söylenebilir. Bu durumun ayrıntılı olarak ortaya konulabilmesi için, konuyu derinlemesine analiz eden nitel araştırmalar yürütülebilir.

Fakülte değişkeni açısından yapılan analizlerde, Mühendislik ve Fen Edebiyat Fakültelerinde öğrenim gören öğrencilerin diğer fakültelerdeki öğrencilere göre öğretim elemanlarına ilişkin daha olumsuz düşüncelere sahip oldukları belirlenmiştir. Arslantaş (2011) tarafından yapılan çalışmada da,

öğretim elemanlarının iletişim becerisi ve öğretim strateji, yöntem ve tekniklerini kullanma konusunda, eğitim fakültesi öğrencilerinin ortalamaları ile fen edebiyat fakültesi öğrencilerinin ortalamaları arasında eğitim fakültesi öğrencileri lehine bir farklılık olduğu belirlenmiştir. Demirtaş'ın (2004) üniversite öğrencilerinin öğretim elemanlarının demokratik sınıf yönetimi tutum ve davranışlarına ilişkin görüşlerini incelediği çalışmasında da, Eğitim Fakültesi öğrencilerinin ortalamaları ile Fen Edebiyat Fakültesi ve İİBF öğrencilerinin ortalamaları arasında Eğitim Fakültesi lehine anlamlı farklılıklar bulunmuştur. Şen ve Erişen (2002) tarafından yapılan bir başka çalışmada, Eğitim Fakültesi öğrencilerinin, öğretim elemanlarını öğretim strateji, yöntem ve tekniklerini kullanma, iletişim becerisi ve ölçme-değerlendirme becerileri açısından, Fen Edebiyat Fakültesi öğrencilerine göre daha yeterli buldukları belirlenmiştir. Memduhoğlu ve Topsakal (2008) tarafından yürütülen araştırma sonucunda ise, Fen Edebiyat Fakültesinden gelip formasyon alan öğrencilerin eğitim bilimleri hocalarıyla daha kolay iletişim kurduklarını, onlarla daha az sorun yaşadıkları belirlenmiştir. Bu çalışmada da Eğitim Fakültesinde görev yapan öğretim elemanlarının diğer fakültelerde görev yapan öğretim elemanlarına göre daha az istenmeyen davranış sergilemesi, sahip olunan öğretmenlik meslek bilgisi ve becerisi açısından beklenen bir durumdur. Ayrıca Eğitim Fakültesinde görev yapan bazı öğretim elemanlarının üniversitede görev yapmadan önce öğretmenlik deneyimlerinin olmasının da bu sonucun ortaya çıkmasında etkili olabileceği söylenebilir. Korkut (1999), önceki iş ve öğretme deneyimlerinin öğretme performansı üzerinde olumlu katkılar sağladığını ancak, bu deneyimin bir formasyonla kazanılabilecek öğretim yetenek ve yeterliklerinin yalnızca bir boyutunu oluşturduğunu vurgulamıştır. Bu nedenle, öğretim üyelerinin sürekli bir formal pedagoji eğitimi gereksiniminde olduklarını belirtmiştir. Bunun yanı sıra pedagojik formasyon lisansüstü programda verilmesi gerektiğini hatta öğretim üyesi göreve atanmadan uygulama yapması gerektiğini eklemiştir (Korkut, 1999). Bununla birlikte araştırmada özellikle Mühendislik fakültesinde öğrenim gören öğrencilerin diğer öğrencilere göre; sınıf içi ve dışı iletişim, öğretimin yönetimi ve derse katılım boyutlarında yüksek puan almaları dikkat çekici bir bulgudur. Mühendislik fakültesi öğrencilerinin bu memnuniyetsizliği öğretim elemanlarının davranışlarından kaynaklanabileceği gibi derslerin içeriği ve sınıf iklimi ile de ilişkili olabilir. Temel mühendislik derslerinin uygulamalı olarak değil de çoğunlukla teorik olarak işlenmesi (Gençoğlu ve Gençoğlu, 2005) dersi çekici olmaktan çıkarıp sıkıcılığa götürebilir. Bu durum da öğrencilerde memnuniyetsizliğe sebep olabilir. Bu nedenle Mühendislik fakültelerinde derslerin işleniş gözden geçirilmeli, öğretim elemanları daha çok uygulamaya dönük ve öğrenci katılımının sağlandığı öğretim yöntemlerini kullanmaya özendirilmelidir. Bununla birlikte eğitim fakültesi dışındaki fakültelerde görev alan öğretim elemanlarının atanmalarından önce, öğretim yöntem ve teknikleri konusundaki bilgi ve becerilerini arttırmalarını sağlayan formasyon eğitimi

almaları istenmeyen öğretim elemanı davranışlarının azaltılmasında faydalı olabilir.

Son olarak unvan ile istenmeyen davranış arasındaki ilişkiyi belirlemek üzere yapılan analizler sonucunda öğrencilerin, öğretim elemanlarının öğretim üyelerinden daha çok istenmeyen davranış sergilediği görüşünde oldukları belirlenmiştir. Bu bulgunun, öğretmenlik mesleğinde mesleki tecrübe ve deneyimin önemi ile ilişkili olduğu söylenebilir. Zaman içerisinde kazanılan tecrübeler ışığında, öğrenci ile olan iletişim, derse katılım ve genel olarak sınıf yönetimine ilişkin bilgi ve becerilerin arttığı, bu durumun da beklenen bir sonuç olduğu söylenebilir. Ancak unvan ve tecrübe ayrımı yapılmaksızın, bir öğretim elemanının çağının gerisinde kalmaması, öğrencilerin beklentilerine cevap verebilmesi için kendini sürekli olarak yenilemesi gerektiği unutulmamalıdır. Bununla birlikte sınıfta öğretmenle öğrenci arasındaki ilişkiler, öğrenmenin ve eğitimin temelini teşkil eder. Öğrenme ortamının öğrenci ve öğretmen arasındaki ilişkiden etkilenebileceği; iyi ilişkilerin olumlu, kötü ilişkilerin ise olumsuz bir öğrenme atmosferi doğuracağı muhtemeldir (Ergün ve Duman, 1998; Akt. Çetin, 2001). Bu durumda da eğitimin amacını gerçekleştirebilmek için sınıftaki eğitici ortamın büyük ölçüde öğretmenin davranışlarına bağlı olduğu açıktır. Sınıf içinde ve dışında etkili bir öğretmen-öğrenci iletişime sahip olmak sınıf düzenini sağlamada ve verim elde etmede oldukça önemlidir. Bu etkileşim sürecinde lokomotif görevi şüphesiz öğretmene düşmektedir. Öğretmen eğitim ve öğretimi planlarken, öğretirken ve değerlendirirken öğrencilerle hep iç içedir. Sağlıklı bir iletişim sayesinde sınıf yönetimi başarılı olabilir ve kaliteli eğitim sağlanır. Nitelikli bir iletişim, öğretmenin sınıf içi davranışları ve ders anlatma biçimi, sınıf içi etkinliklerin yürütülmesinde ve sınıf yönetiminde önemli bir unsurdur. Bu nedenle öğretmenin sınıf içi davranışlarını değerlendirmede öncelikle dikkat edilecek husus sınıf içi iletişim olmalıdır (Erdoğan, 2000, s.50).

Yapılandırılmış Öz/Structured Abstract

The Assessment of Instructors' Misbehaviours According to the College Students' Perceptions

Niyazi Özer¹, Büşra Bozanoğlu²

Introduction. Classes are complex societies in which teachers and students have continuous interaction (Ratcliff, Jones, Costner, Savage-Davis & Hunt, 2011), and where they spend much of their time by isolating themselves from the rest of school and environment (Turan, 2008). Teacher's behaviours, also the leader of that society, not only affect teacher-student interaction but also the student-student interaction mostly and determine the student group's academic and social development (Ratcliff et al., 2011). If a teacher is sincere in his/her relations with the students and he/she also uses teaching methods and techniques properly, then teaching-learning activities become efficient. A teacher, who wants to manage his/her class effectively and efficiently, is expected to master both his field and class' physical conditions, time and relations in class.

Although teachers have competence on the content of education, if they don't have the same competency on teaching methods and techniques then they are most likely to face with misbehaviours interrupting teaching-learning activities and demotivating the class environment. In general, all types of behaviours preventing educational efforts in class are misbehaviours. Every misbehaviour, whatever its degree is, distorts class order and activities, prevents to reach educational goals, and especially leads to misuse time (Basar, 2003, p.117). It is important to define these misbehaviours and determine the causes properly in order to avoid them. However, it is highly difficult to form a boundary for these misbehaviours (Aydin, 2004, p.149-150).

It can be said that none of the misbehaviours in class emerges accidentally and each has special reasons. Despite the fact that generally students are shown as the main reason for these misbehaviours, the true reason may be totally different. Misbehaviours are affected by many different factors such as; observed emotional and academic problems of students, students' individual features, class' special features, school climate, family and environment. It is also stated that misbehaviour of a student is a complex problem emerging as a

¹Assoc. Prof. Dr., İnönü University, Malatya-Turkey, niyazi.ozer@inonu.edu.tr, ²PhD Student, İnönü University, Malatya-Turkey, bu-bozanoglu@hotmail.com

result of interaction between his/her basic characteristics, his/her behaviours and habits and teacher's behaviours. So that a teacher who wants to eliminate these misbehaviours should consider that some of them results from student while some others results from teacher's behaviours and reactions and finally some are grounded on class dynamics (Kapalka, 2009, p.5). From this point of view, it can be said that one of the reasons for students' misbehaviours is teachers and their behaviours within the classroom (Lewis & Riley, 2009).

The term didactogeny is used to define this situation in literature. Didactogeny, is used to define the education which, unconsciously, harms students by using inappropriate teaching strategies and techniques in order to control class environment (Lewis & Riley, 2009; Sava, 2002). Those teachers' behaviours with such a tendency are also called misbehaviours. Teachers' misbehaviours can be identified briefly as behaviours which have negative impact on teaching activities, students' learning and motivations (Kearney, Plax, Hays & Ivey, 1991).

Various classifications have been made on teachers' misbehaviours. For instance, in their study, Kearney, Plax, Hays and Ivey (1991) tried to classify 28 different teachers' misbehaviours by means of factor analysis. It was found that teachers' misbehaviours were collected under three main categories; inefficiency, irresponsibility and aggressiveness. Lewis and Riley (2009), on the other hand, divided teachers' misbehaviours in two as legal and illegal behaviours. Illegal misbehaviours are physical or sexual cruelty, harassment, thievery or violating legal regulations. However, misbehaviours of teachers emerging more frequently in classes and accepted as legal are reprimanding and constant criticizing students, taunting and etc (Lewis & Riley, 2009).

No matter which of the classifications are made on misbehaviours of teachers, the research findings show that these misbehaviours decrease students' cognitive and affective learnings, badly effect student-teacher communication and have a negative impact on students' motivation and attendance (Semlak & Pearson, 2008; Thweatt & McCroskey, 1998; Toale, 2001). When such misbehaviours emerge, students take their teachers as less respectful and intelligent, worse characters and this situation shakes the credibility of teachers (Thweatt & McCroskey, 1998). From this point of view, in order to prevent misbehaviours of students and build a much more effective teaching-learning activities, it is necessary to identify what the misbehaviours of teachers are. However, despite the fact that lots of studies on determining misbehaviours sourcing from students decreasing their attendance and motivation (Atici & Cekici, 2009; Cabaroglu & Altinel, 2010; Celikkaleli, Balci, Capri & Bute, 2009; Demir, 2011; Donmez & Comert, 2009; Ozmen, 2012; Sadik, 2008; Saritas, 2006), there are limited studies aiming to determine teachers' misbehaviours (Unal, 2012, 2013).

Purpose. The knowledge and capability on class management, play an important role for professors as much as they do for teachers working at primary or secondary schools. Because one of the factors affecting the quality of classes at higher education is professors' class management ability (Demirtas, 2004). Some of the behaviours and manners of professors before, during and after classes contribute to both emerging of students' misbehaviours and resisting behaviours against teaching-learning activities (Aksu, Civitci & Duy, 2008; Memisoglu, 2005). With this regard, the main objective for this study is to determine misbehaviours of professors.

Method. It can be said that this study is both descriptive and causal-comparative research prior to its objectives. The universe of the study consists of students studying at Faculties of Arts and Sciences, Engineering, Education, Economics and Administrative Sciences at Inonu University during 2012-2013 academic year. The sample of the study, on the other hand, consists of 1019 students at total studying at these faculties chosen by means of quota sampling method of whom 559 (54.86%) are female whereas 460 (45.14%) are male. In order to determine the misbehaviours of professors within this study, "The Questionnaire of Misbehaviours in Professors" developed by Bozanoglu (2014) was used. Because of the fact that all items in questionnaire are negative statements, as students' scores increase misbehaviours of professors also increase or vice versa. Some of the items of the questionnaire are as such; *The professor, teaching us...reprimands students even with thin excuses,gives his lectures with low and monotonous voice, ...can not complete the subject by the end of term.* While analysing the data of the study, firstly the minimum and maximum points, means, standard deviations and correlation co-efficients of sub-dimensions of the questionnaire used. Independent group t-Test was used to determine whether students' perception differentiate according to the title of the professor, while One Way Anova Test was used to determine it prior to the faculty being studied. In cases, where there is significant difference at the end of Anova Test, Scheffe test was used to find from which group(s) the significant difference arose (Buyukozturk, 2010).

Results and Discussions. Result of descriptive statistics showed that compared to the other dimensions students get higher scores from instructional management dimension of the questionnaire, in other words they think that there are more misbehaviours in instructional management dimension. Considering that this dimension refers to teaching methods and techniques, material usage and teaching habits; it can be said that the students are not pleased with the quality of education given in higher education. Thus, it can also be stated that it will certainly useful that professors should be taken into a formation training in a period before they start to teach at higher education (e.g. during doctoral education).

In gender variable, male students agree more than female ones that lectures perform misbehaviours in all sub-dimensions. It can be thought that such differences among male and female students may originate and be related to students' expectations. It can also be said that such a result may refer to professors' different attitudes towards male and female students. Results of analysis in terms of faculty variable showed that students studying at faculties of Engineering and Arts & Sciences, compared with the students of other faculties, had much negative opinions about professors. Such dissatisfaction of engineering students may originate from professors behaviours as well as course content or classroom climate. Because, giving basic engineering lectures much more theoretically rather than practically may lead the course boring (Gençoğlu & Gençoğlu, 2005). Finally, the analysis to determine the relation between title and misbehaviours showed that students are of the opinion that instructors perform more misbehaviours than the professors do. It can be said that this finding is related to the importance of experience in teaching profession. So this is an expected result as with the experiences gained in time increases communication skills with students, attendance and knowledge for class management. But one should never ignore that whatever the title or experience level is, any professor shouldn't be behind the times and renew him/herself to fulfil the needs of students.

Kaynaklar/References

- Aksu, B. A., Çivitçi A. ve Duy, B. (2008). Yükseköğretim öğrencilerinin ders uygulamaları ve öğretim elemanlarının davranışlarına ilişkin görüşleri. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 9(16), 17-42.
- Arslantaş, H. İ. (2011). Öğretim elemanlarının öğretim stratejileri-yöntem ve teknikleri, iletişim ve ölçme değerlendirme yeterliklerine yönelik öğrenci görüşleri. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 8(15), 487-506.
- Atıcı, M. ve Çekici, F. (2009). Ortaöğretimdeki öğretmen ve öğrencilerin istenmeyen davranışlarla baş etme konusundaki görüşlerinin karşılaştırılması. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 60, 495-522.
- Aydın, A. (2004). *Sınıf yönetimi* (5. Baskı). Ankara: Tek Ağaç Eylül Kitap.
- Bailey, K. (1994). *Methods of social research* (4th ed.). New York: The Free Press.
- Başar, H. (2003). *Sınıf yönetimi* (Geliştirilmiş 10. Baskı). Ankara: Anı.
- Bozanoglu, B. (2014). *Üniversite öğrencilerinin öğretim elemanları tarafından sergilenen istenmeyen davranışlara ilişkin görüşleri* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). İnönü Üniversitesi, Malatya.
- Büyüköztürk, Ş. (2010). *Sosyal bilimler için veri analizi el kitabı* (11. baskı.) Ankara: Pegem Akademi.
- Büyüköztürk, Ş., Kılıç-Çakmak, E., Akgün, Ö.E., Karadeniz, Ş. ve Demirel, F. (2010). *Bilimsel araştırma yöntemleri* (6. baskı). Ankara: Pegem Akademi.
- Cabaroğlu, N., & Altınel, Z. (2010). Misbehaviour in EFL classes: Teachers' and students' perspectives. *Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 19(2), 99-119.
- Centra, J. A. (1993). *Reflective faculty evaluation. Enhancing teaching and determining faculty effectiveness*. San Francisco: The Jossey-Bass Higher and Adult Education Series.
- Cochran, W. G. (1977). *Sampling techniques* (3rd ed.). New York: John Wiley and Sons.
- Çelikkaleli, Ö., Balcı, A., Çapri, B. ve Büte, M. (2009). İlköğretim öğretmenlerinin istenmeyen öğrenci davranışlarının nedenleri üzerine görüşleri. *İlköğretim Online*, 8(3), 625-636.
- Çetin, Ş. (2001). İdeal öğretmen üzerine bir araştırma. *Milli Eğitim Dergisi*, 149, 29-37.
- Demir, M. K. (2011). Öğretmen adaylarının karşılaşmak istemedikleri öğrenci davranışlarının analizi. *Buca Eğitim Fakültesi Dergisi*, 31, 68-84.
- Demirtaş, H. (2004). Demokratik sınıf yönetimi ve İnönü üniversitesi öğrencilerinin, öğretim elemanlarının sınıf yönetimi tutum ve davranışlarına ilişkin görüşleri. *13. Ulusal Eğitim Bilimleri Kurultayı, Sözlü Bildiri*, 6-9 Temmuz, Malatya.

- Dönmez, B. ve Cömert, M. (2009). Öğretmen adaylarının kendilerinin ve uygulama öğretmenlerinin sınıf içi istenmeyen öğrenci davranışları ile baş etme konusundaki yeterliliklerine ilişkin algıları. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 10(2), 47-55.
- Erdoğan, İ. (2000). *Sınıf yönetimi*. İstanbul: Sistem.
- Fraenkel, J., Wallen, N., & Hyun, H. H. (2012). *How to design and evaluate research in education* (8th ed.). Boston: McGraw Hill.
- Gençoğlu, M. T., ve Gençoğlu, E. (2005). *Mühendislik eğitiminde yeni yaklaşımlar*. Retrieved from http://perweb.firat.edu.tr/personel/yayinlar/fua_612/612_22128.pdf
- Kapalka, G. M. (2009). *Eight steps to classroom management success: A guide for teachers of challenging students*. Thousand Oaks, CA: Corwin Press.
- Kearney, P., Plax, T. G., Hays, L. R., & Ivey, M. J. (1991). College teacher misbehaviors: What students don't like about what teachers say or do. *Communication Education*, 53, 40-55.
- Kearney, P., Plax, T. G., & Allen, T. H. (2002). Understanding student reactions to teachers who misbehave. In J. L. Cheseboro & J. C. McCroskey (Eds.), *Communication for teachers* (pp. 127-149). Boston, MA: Allyn & Bacon.
- Korkut, H. (1999). Öğretim üyelerinin pedagojik formasyon gereksinimleri. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 5(4), 477-502.
- Köseoğlu, K. (1994). *İlköğretime öğretmen yetiştiren kurumlarda öğretim elemanı yeterliklerinin değerlendirilmesi* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Ankara Üniversitesi, Ankara.
- Kumral, O. (2009). Öğretmen adaylarının öğretim elemanlarının davranışlarına yönelik algıları. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 1(25), 92-102.
- Lewis, R., & Riley, P. (2009). Teacher misbehaviour. In L. J. Saha, & A. G. Dworkin (Eds.), *The international handbook of research on teachers and teaching* (pp. 417-431). Norwell, MA, USA: Springer.
- Memduhoğlu, H. B. ve Topsakal, C. (2008). Öğrenci ve öğretim elemanlarının görüşlerine göre ortaöğretim alan öğretmenliği tezsiz yüksek lisans programlarının niteliği ve programlarda yaşanan sorunlar. *Ege Eğitim Dergisi*, 9(1), 95-129.
- Memişoğlu, S. P. (2005). Sınıf ortamında istenmeyen davranışlara yol açan öğretmen davranışları. *Çağdaş Eğitim*, (323), 32-39.
- Murat, M., Aslantaş, H. İ. ve Özgan, H. (2006). Öğretim elemanlarının sınıf içi eğitim öğretim etkinlikleri açısından değerlendirilmesi. *Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 26(3), 263-278.

- Öksüz, Y., Çevik, C., Baba, M. ve Güven, E. (2011). Sınıf öğretmeni adaylarının sınıf yönetimine ilişkin algılarının çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 30(2), 99-113.
- Özmen, A. (2000). *Uygulamalı araştırmalarda örnekleme yöntemleri*. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Fen Fakültesi (Yayın No: 17).
- Özmen, Z. K. (2012). İlköğretim okulu öğretmenlerinin öğrencilerin istenmeyen davranışlarını algılama düzeyleri. *Turkish International Journal of Special Education and Guidance & Counselling*, 1(1), 35-43.
- Page, D. (2013a). Teacher misbehaviour: An analysis of disciplinary orders by the General Teaching Council for England. *British Educational Research Journal*, 39(3), 545-564.
- Page, D. (2013b, April 9-11). Professional exclusion: The messy reality of teacher misbehaviour. *Paper presented at the 13th Discourse, Power, Resistance Conference, University of Greenwich, London, UK*.
- Page, D. (2014). Managing serious teacher misbehaviour. *School Leadership & Management*, 34(3), 269-283.
- Ratcliff, N. J., Jones, C. R., Costner, R. H., Savage-David, E., & Hunt, G. H. (2011). The elephant in th classroom: The Impact of Misbehavior on Classroom Climate. *Education Digest: Essential Readings Condensed for Quick Review*, 77(2), 16-20.
- Sadık, F. (2008). İstenmeyen davranışlarla baş etme stratejilerinin öğretmen ve öğrenci görüşlerine göre incelenmesi. *İlköğretim Online*, 7(2), 232-251.
- Sarıtaş, M. (2006). Öğretmen adaylarının değerlendirmelerine göre sınıfta istenmeyen öğrenci davranışlarını değiştirmek ve düzeltmek amacıyla yararlanılan stratejiler. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 19(1), 167-187.
- Sava, F. A. (2002). Causes and effects of teacher conflict-inducing attitudes towards pupils: A path analysis model. *Teaching and Teacher Education*, 18(8), 1007-1021.
- Saygılı, G. ve Gürşimşek, I. (2010). Sınıfta istenmeyen davranışlara ilişkin öğrenci görüşleri. *Buca Eğitim Fakültesi Dergisi*, 23, 152-159.
- Semlak, J. L., & Pearson, J. C. (2008). Through the years: An examination of instructor age and misbehavior on perceived teacher credibility. *Communication Research Reports*, 25(1), 76-85.
- Şen, H. Ş. ve Erişen, Y. (2002). Öğretmen yetiştiren kurumlarda öğretim elemanlarının etkili öğretmenlik özellikleri. *Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 22(1), 99-116.
- Thweatt, K. S., & McCroskey, J. C. (1998). The impact of teacher immediacy and misbehaviors on teacher credibility. *Communication Education*, 47, 348-358.

- Toale, M. C. (2001). *Teacher clarity and teacher misbehaviors: relationships with students' affective learning and teacher credibility* (Unpublished doctoral dissertation). West Virginia University, Morgantown.
- Turan, S. (2008). Sınıfı bir yaşama alanı olarak yeniden düşünmek. *Eğitime Bakış*, 4(11), 25-28.
- Ünal, A. (2012). Deviant teacher behaviors and their influence on school rules and interpersonal relationships at school. *Eğitim Araştırmaları*, 49, 1-20.
- Ünal, A. (2013). Teachers' deviant workplace behaviors: Scale development. *Social Behavior and Personality: An International Journal*, 41(4), 635-642.

*Bu çalışma Büşra Bozanoğlu tarafından Yrd. Doç. Dr. Niyazi Özer danışmanlığında hazırlanan, İnönü Üniversitesi Bilimsel Araştırmalar Birimi (BAP) tarafından 2013/12 proje numarası ile desteklenen yüksek lisans tez çalışmasından üretilmiştir.